

CB

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
7

B
825

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Enkele indrukken over de glastuinbouw in Oostenrijk, 1960.

door:

Dr. Ir. L. Bravenboer,

ir. Y. van Koot.

A
I
B
02

73 (436)
Stamboek no 612
9 DEC 60

Bibliotheek
Proefstation voor de Groenten- en
Fruiteelt onder Glas te Naaldwijk

Proefstation voor de Groenten- en Fruiteelt onder Glas te Naaldwijk

ENKELE INDRUKKEN OVER DE GLASTUINBOUW IN OOSTENRIJK 1960.

Dr. Ir. L. Bravenboer en Ir. Y. van Koot.

Inleiding.

In aansluiting op het Entomologisch Congres te Wenen werden op 25 augustus 1960 een aantal glasbedrijven bezocht in de omgeving van Wenen. Dit bezoek droeg een zuiver oriënterend karakter. Onder leiding van de heren N. Müller, van de Gartenbauschule Schönbrunn, Grünbergstr. 24 en M. Travner van de Landwirtschaftshammer, Gupendorferstr. 15 werden de bedrijven bezocht van:

- A. en O. Baumgartner, voornamelijk bloemen, azalea's, snijgroen.
- J. Ferscha, groenten.
- J. Dicke, groenten.
- J. Kurz, bloemen.
- K. Josef, groenten.
- J. Bergers, voornamelijk bloemen, anjers.

Algemeen.

Volgens schatting bedraagt de totale oppervlakte aan glasopstanden in Oostenrijk ± 250 ha, waarvan de helft met bloemen en de helft met groenten beteeld wordt. De groenteteelt is voornamelijk geconcentreerd rondom Wenen, terwijl de bloemeteelt ook elders in het land bedreven wordt. Voor Oostenrijkse begrippen breiden de glascultures zich flink uit. Zo is er in 1959 ongeveer 4 ha bijgebouwd. In het algemeen gesproken is de glasteelt goed winstgevend. Zoals overal elders in Europa brengt de stadsuitbreiding problemen met zich mee voor de tuinders. Verschillende bedrijven hebben reeds moeten wijken voor de sterke uitbreiding van Wenen, terwijl andere op de nominatie staan om te verdwijnen. Er zijn onderhandelingen gaande om een nieuw gebied te stichten op een tiental kilometer afstand van Wenen.

Tuinbouwtechniek.

Onder de oudere kassen en warenhuizen werden verschillende typen

aangetroffen. De moderne kassen zijn 6 m breed en hebben een doorlopende nokluchting. Opvallend was dat het glas niet vastgekit is, maar vastgeklemd met behulp van schroeven. Om breuk te voorkomen en een goede warmte-isolatie te geven werd tussen het glas en de roeden de een of andere kunststof aangebracht (zie tekening). De moderne kassen worden meestal van gegalvaniseerd ijzer gebouwd, terwijl gehamerd glas wordt gebruikt. Als motief voor dit laatste werd opgegeven dat het goedkoper is. De bouwkosten van kassen zijn ongeveer 2 maal zo hoog als in Nederland. Dit wordt gedeeltelijk veroorzaakt door overheidsvoorschriften die een stevigere, maar ook duurdere constructie eisen.

Op het bedrijf van Baumgartner, waar de azalea vanaf stekken tot leverbare plant geteeld wordt, werden nieuwe ontwikkelingen van de techniek snel toegepast. Zo kon het gehele bedrijf met beweegbare regeninstallaties van water voorzien worden. Voor het enten der azalea's gebruikte hij plastic knijpertjes, die normaal als kinderspeelgoed dienst doen. De houten schermmatten waren dusdanig geconstrueerd dat, door er 2 op elkaar te leggen een volkomen dicht dak ontstond, waardoor de planten beschermd waren tegen enkele graden nachtvorst.

Op het anjerbedrijf van Bergers was het water geven geautomatiseerd. Door middel van een lier werd een aan lange slangen verbonden spuitstuk over de grond van de kassen gesleept.

Dicke had een speciale installatie kokers, voorzien van roosters waarmee de warmte, geproduceerd door een heteluchtkachel, door de kas verspreid werd. (Zie foto).

Groenteteelt.

De belangrijkste groente, die in Oostenrijk onder glas geteeld wordt is de paprika. Hoewel er ook paprika in verwarmde kassen geteeld wordt, vindt de belangrijkste produktie plaats in niet verwarmde kassen. Er wordt ^{dan} 1 mei geplant en vanaf half juni geoogst. De rassen die geteeld worden zijn veelal eigen selecties van de tuinders. De kleur der vruchten is in tegenstelling tot die in Nederland bleekgroen. Volgens de tuinders wordt deze kleur door de Oostenrijkse consument geprefereerd boven donkerder kleuren. Als tweede gewas moet de komkommer genoemd worden. Deze wordt vooral in het voorjaar of in het najaar onder glas geteeld. In de zomer is deze teelt onder glas niet lonend, daar er een voldoende aanbod van buitenkomkommers is. De komkommers worden niet aan touwtjes geteeld, maar op de grond. De gebruikte rassen hebben vrij korte en dikke vruchten, die donkergroen van kleur zijn met gele lengte strepen. Het derde gewas dat in belangrijke mate onder glas geteeld wordt is sla.

In de meeste gevallen wordt er naar gestreefd om de sla omstreeks Kerstmis te oogsten. Daarnaast wordt ook de voorjaarsslateelt wel beoefend.

In het algemeen heeft men 3 teelten per jaar bv. vroege komkommer-paprika-late sla of vroege sla-paprika-late komkommers. Combinatieteelten worden ook nog al eens gebezigd bv. paprika en komkommer. De komkommers liggen dan onder de nok en de paprika onder de goot.

Tomaten worden zelden onder glas geteeld, dit in verband met de import uit Italië. Buiten tomaten daarentegen worden op veel groentebedrijven geteeld. Het voornaamste ras is Rheinlands Ruhm; de bleke typen beginnen nu echter ook op de markt te komen. De tomaten die we aangetroffen hebben zagen er bijzonder goed uit. Ondanks de vele regen die in 1960 ook in Oostenrijk gevallen is, was het gewas vrijwel niet door schimmelziekten aangetast. Bij een goed geslaagde teelt kan 2 - 3 kg per plant geoogst worden.

Op één bedrijf (Ferscha) werden ook aubergines buiten geteeld. Het gewas zag er gedrongen uit en scheen ^{een} behoorlijke produktie te geven.

Bloemeteelt.

Op de gespecialiseerde bedrijven (Baumgartner, Bergers) staat de bloemeteelt op zeer hoog peil, getuige de toepassing van allerlei technische vindingen. Het azaleabedrijf van Baumgartner behoort tot de oudste en bekendste kwekerijen van Europa. Bergers bezit een goed verzorgd anjerbedrijf, waar men de ontwikkeling in de rest van Europa goed volgt. Zo lagen er bv. proeven met Vapam tegen vaatziekten.

De minder gespecialiseerde bedrijven telen o.a. gloxinia's, azalea, chrysanten en verschillende snijbloemen. Merkwaardigerwijs wordt snijgroen daar in potten geteeld en ook op deze manier verkocht.

Onze algemen indruk is dat de glascultures in Oostenrijk op een redelijk hoog peil staan en dat er een gezonde ontwikkeling gaande is.

November 1960. R.E.